



T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- 261571
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (4 Adet- 4 Sayfa)
- Cevap yazısı (47 Adet, 80 Sayfa)



**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

**AYDIN MİLLETVEKİLİ
SAYIN AYDIN ADNAN SEZGİN'İN
TBMM 7/19352 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI VE CEVABI**

SORULAR:

Aydın'ın Kuyucak İlçesi'ne bağlı Değirmendere köyünde, yerleşim yerine 30 metre mesafede bulunan zeytinlik alanda bir firmaya jeotermal enerji santrali (JES) kuyusu açma ruhsatı verilmiştir. Bölge aynı zamanda köyün arazilerini besleyen derenin yatağında bulunmaktadır. Köy halkı, JES işletmesinin sahibi olan şirketin zeytin ağaçlarının dibine kimyasal madde dökerek ağaçları kuruttuğu iddiasıyla Kaymakamlığa şikayet dilekçesi vermiş, bu dilekçeye cevaben İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından hazırlanan 7 Temmuz 2019 tarihli raporda şu tespitler yapılmıştır: "yapmış olduğumuz tespitlerde 20-25 yaşlarında mahsuldar durumdaki zeytin ağaçlarından 807 parseldeki 9 ağacın kuruduğu, 20 adet ağacın da gövdeye yakın yerden ana dallarının budama ve gençleştirme amacıyla olmayıp ağacı yok etmeye yönelik kesildiği, 808 parsel üzerindeki 16 ağacın gövdeye yakın yerden ana dallarının budama ve gençleştirme amacıyla olmayıp ağacı yok etmeye yönelik kesildiği, 809 parsel üzerinde ise 5 adet ağacın kuruduğu ve bu ağaçlar ile altındaki otların kuru olup, diğer ağaçlar ve otların kuru olmadığından ötürü bu ağaçların bir kimyasal kullanılarak kuruduğu kanaatine varılmıştır".

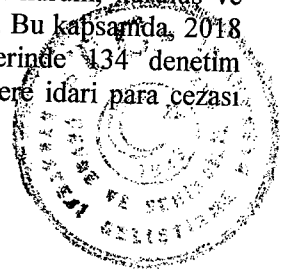
Aydın Çevre Platformu (AYÇEP) tarafından yapılan tespitlere göre ise en az 36 zeytin ağacı, köklerine asit dökülmek suretiyle kurutulmuştur. Değirmendere halkının ifadelerine ve basında da yer alan haberlere göre yetkililer bölge halkına "çalışmaları durduracağız, sorunu çözeceğiz" şeklinde sözler vermiştir. Ancak, güvenlik güçleri, şirketin çalışma yapmasını sağlamak için tedbirler almaya devam etmektedir. Değirmendereliler, yerleşim alanına bu kadar yakın olan, yaşamlarını ve verimli tarım arazilerini tehdit eden ve ağaç katliamına neden olan bu çalışmaya karşı Anayasal haklarını savunmak amacıyla mücadelelerini sürdürmektedir. Geçtiğimiz hafta Değirmendere'ye yaptığım ziyarette gerçekleştirdiğim görüşmeler sırasında, bölge halkının JES karşıtı tutumlarına dayanak olan gerekçelerin meşru ve geçerli olduğuna bizzat şahit oldum.

Bu çerçevede;

- 1) İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün ağaç katliamını belgeleyen raporuna rağmen çalışmalar neden devam etmektedir?
- 2) İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü raporu çerçevesinde JES işletmecisi firmaya ya da diğer sorumlulara yönelik bir idari soruşturma ya da yasal işlem başlatılmış mıdır?
- 3)Evlere ve dere yatağına bu kadar yakın olan JES kuyularının insan sağlığına ve çevreye vereceği zararlar neden göz önünde bulundurulmamıştır?
- 4)JES kuyularının inşaatı ve işletilmesi için yapılacak çalışmalarda bölge halkının verimli tarım arazileri işgal ve tahrip edilmektedir. Bununla ilgili tedbir alınması gerekirken buna nasıl izin verilmektedir? Halkın maddi zararlarının karşılanmasından şirket mi yoksa Bakanlığınız mı sorumlu olacaktır?
- 5)Bölge halkının itirazlarına ve onlarca bilimsel çalışmanın ortaya koyduğu apaçık zararlara rağmen JES yatırımlarının sayısının ve kapasitesinin artırılmasına neden ısrarla devam edilmektedir? İzlenen bu politikalarda, kamuoyunun henüz farkına varamadığı ne gibi bir kamu yararı gözetilmektedir?
- 5)Aydın'ın bütün ilçe ve köylerinde JES yatırımlarına karşı ortaya koyulan bunca itirazı yok saymak, yatırımlarda yöre halkının rızasının alınması gereği anlayışıyla ve demokrasimizin prensipleriyle bağdaşmakta mıdır?

CEVAP:

Bakanlığımız tarafından, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında, görevli denetim personellerimiz marifetiyle; ani, birleşik ve vaki şikâyetler üzerine denetimler yapılmakta olup, Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, anılan Kanununun 20. maddesi gereğince, idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Bu kapsamda, 2018 ve 2019 yılları arasında, Aydın İlinde faaliyet gösteren jeotermal enerji santrallerinde 134 denetim gerçekleştirilmiş olup, çevre mevzuatına aykırı faaliyet gösterdiği tespit edilen işletmelere idari para cezası uygulanmıştır.



Aydın İli Kuyucak İlçesi, Pamukören (Gireniz) Mahallesi, Değirmendere Mevkii, 11 pafta, 807 ve 809 parsellerde, 2016/1 ruhsat numaralı jeotermal sahası içerisinde Turcas Kuyucak Jeotermal Elektrik Üretim A.Ş. tarafından açılması planlanan KYC-08 isimli jeotermal kuyusu için 17.09.2014 tarih ve 98914016.220.02-E-2014388 Karar no.lu "ÇED Belgesi" alınmış "13,2 MWe Kuyucak Jeotermal Elektrik Santrali" proje (6 adet üretim kuyusu, 3 adet reenjeksiyon kuyusunu kapsayan) uygulama alanı içinde kaldığından, Bakanlığımızın 16.08.2017 tarihli ve E. 10682 sayılı "Madencilik Faaliyetleri Uygulama Talimatı" doğrultusunda, ÇED Belgesine esas teşkil eden Proje Tanıtım Dosyasında geçen tüm hüküm ve taahhütlere uyulması şartı ve ÇED Yönetmeliği uyarınca, yeniden proje tanıtım dosyası hazırlanmasına gerek olmadığı ancak, jeotermal kuyular açılmadan önce, başta İl Tarım ve Orman ve İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri olmak üzere, diğer ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından mer'i mevzuat kapsamında gerekli görüş, izin ve onayın alınması gerektiği yönünde Aydın Valiliğince (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) 07.08.2019 tarihinde ÇED görüşü verilmiştir.

Gerek sözü edilen jeotermal kaynak arama kuyusu gerekse diğer jeotermal arama faaliyetleri yanı sıra ilimizde mevcut tüm jeotermal üretim santrallerin faaliyetleri Çevre Mevzuatı kapsamında sürekli olarak denetlenmektedir. Ayrıca ilimizdeki jeotermal faaliyetlerden kaynaklanan hava emisyonlarının (hidrojen sülfür, kükürt dioksit, azot dioksit, amonyak), yerleşim yerleri dikkate alınarak tesis etki alanında ölçümünü sağlamak için gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Ülkemizde mevcut olan ve planlanan jeotermal enerji santrallerinin bölgesel bazda kümülatif etkilerinin değerlendirilmesi, aynı zamanda jeotermal kaynakların sürdürülebilir kullanımına dair stratejik planının geliştirilmesi, ÇED süreçlerinin etkinleştirilmesi, bu çerçevede çevresel ve sosyal politikaların geliştirilmesi ve uygulanmasına yardımcı olması amacıyla, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ile ileriye yönelik oluşabilecek sorunlar ile mücadele edebilmek için Türkiye'de geliştirilen Jeotermal Kaynakların Kümülatif Etki Değerlendirmesi hakkında teknik bir çalışma yapılması için danışmanlık hizmetleri üzerinden Bakanlığımız arasında yapılan teknik işbirliği anlaşması ile "Türkiye'deki Jeotermal Kaynakların Kümülatif Etki Değerlendirmesi Projesi" başlatılmıştır.

Ayrıca, ÇED Yönetmeliği EK-1 kapsamına giren JES projeleri için bölge/yöre halkını bilgilendirmek amacıyla "Halkın Katılım Toplantısı" düzenlenmekte, proje ile ilgili halkın görüş, öneri ve şikayetleri alınarak, ÇED Raporu hazırlama süreci içerisinde, Bakanlığımızca değerlendirilerek gereği yapılmaktadır.

